

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Aalborg Universitet

Økonomiske effekter af udlicitering

Lindholst, Andrej Christian; Helby Petersen, Ole; Houlberg, Kurt

Published in:

Teknik og Miljø - Stads og Havneingeniøren

Publication date:

2015

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Lindholst, A. C., Helby Petersen, O., & Houlberg, K. (2015). Økonomiske effekter af udlicitering. Teknik og Miljø - Stads og Havneingeniøren, 46.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- ? Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- ? You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- ? You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

NY ANALYSE

ØKONOMISKE EFFEKTER

Kommuner har i gennemsnit hentet besparelser på 5,5 procent ved at udbyde driftsopgaver på vej- og parkområdet. Det viser en ny analyse baseret på svar fra kommunale vej- og parkchefer. Besparelserne er størst ved de første udbud, og når formålet er at opnå en billig drift. Ved gentagne udbud er besparelserne mindre.

Af | Andrej Christian Lindholst, adjunkt, Institut for Statskundskab, Center for organisation, management og administration (COMA), Aalborg Universitet.
Ole Helby Petersen, lektor, ph.d., Institut for Samfund og Globalisering, Roskilde Universitet og Kurt Houlberg, programchef, ph.d., KORA

Private virksomheder løser i vid udstrækning driftsopgaver på vej- og parkområdet i de danske kommuner. Baseret på de seneste kommunale regnskabstal (2014) udgør køb hos private leverandører 44 procent af de samlede bruttodriftsudgifter på vejområdet og 33 procent på parkområdet. 61 procent af kommunerne har udbudt vejopgaver fire gange eller mere i løbet af de sidste ti år, mens 36 procent har udbudt opgaver på parkområdet i tilsvarende omfang.

Der er også store forskelle mellem kommunerne i anvendelsen af udbud samt omfanget af anvendelse af private leverandører. Enkelte kommuner udby-

der ikke driftsopgaver og har alle vej- og parkopgaver organiseret i eget regi, mens andre kommuner har udliciteret hele området. Den mest almindelige tilgang er en kombination af drift i eget regi og udlicitering.

Både besparelser og omkostninger

Analysen af vej- og parkchefernes svar viser, at der ved det seneste udbud af driftsopgaver på vej- og parkområdet er opnået en gennemsnitlig reduktion i driftsomkostningerne på 5,5 procent. Kommunerne har i gennemsnit reduceret omkostningerne med 5,8 procent på vejområdet og 5,1 procent på parkområdet ved senest gennemførte udbud. Der

er samtidig store forskelle i de økonomiske effekter på tværs af kommunerne. På vejområdet varierer de vurderede omkostningsændringer ved seneste udbud fra en omkostningsreduktion på 50 procent til en omkostningsstigning på 16 procent. Tilsvarende er den største omkostningsreduktion på parkområdet en reduktion på 30 procent, mens den største omkostningsstigning er 16 procent.

I alt er der i 37 udbud – svarende til knap halvdelen af udbuddene i undersøgelsen – vurderet, at der er opnået en besparelse, mens der i fem udbud er vurderet, at der er sket omkostningsstigninger. I 40 udbud er det vurderet,

FAKTA OM ANALYSEN

Analysen er en delanalyse af udvalgte data fra en spørgeskemaundersøgelse gennemført hos de kommunale vej- og parkchefer i vinteren 2014/15. I undersøgelsen indgår svar fra i alt 75 danske kommuner. I undersøgelsen er de kommunale vej- og parkchefer blevet spurgt om en række forhold vedrørende forskellige former for organisering og styring i både kommunalt og private regi samt deres vurdering af effekter og tilfredshed med driften.

Delanalysen er beskrevet i rapporten "Økonomiske effekter af udbud af driftsopgaver på det kommunale vej- og parkområde – resultater fra en survey blandt vej- og parkchefer". Analysen er gennemført i et samarbejde mellem to forskellige forskningsprojekter: 'Innovationer i Offentlig-Privat Samarbejde' (INOPS) ved Aalborg Universitet og 'Dokumentation af effekter af konkurrenceudsættelse af offentlige opgaver' (Effektdoku) ved Roskilde Universitet. INOPS er finansieret af Dalgas Innovation og Aalborg Universitet. Effektdoku er finansieret af 13 forskellige offentlige og private organisationer.

AF UDLICITERING

at der ikke er sket ændringer i omkostningerne ved det senest gennemførte udbud.

Årsager til økonomiske effekter

En nærmere analyse af svarene viser, at der særligt opnås besparelser de første gange, der udliciteres (se tabel 1). Kommuner, som har udbudt opgaver én gang de seneste ti år, vurderer således at have reduceret omkostningerne med 11,4 procent ved seneste udbud, mens kommuner med to udbud har reduceret omkostningerne i gennemsnit med 7,9 procent. Til sammenligning vurderer kommuner, som har udbudt opgaverne tre og fire eller flere gange at have opnået en besparelse på henholdsvis 3,2 og 3,7 procent. Tendensen til faldende besparelser ved flere gennemførte udbud er statistisk signifikant.

Analysen viser også, at størrelsen på de økonomiske effekter (besparelser) afhænger af udbudsformålet, samt hvor omfattende og detaljeret den underliggende kontraktmæssige ramme for samarbejdet er. Særligt hænger en betoning at et formål om at opnå 'billig drift', når der anvendes private entreprenører, sammen med vurderinger af at have opnået større omkostningsreduktioner. Endvidere viser analysen, at jo mere centralt, der indgår en formaliseret og detaljeret kontraktmæssig ramme, i form af fx detaljerede opgavebeskrivel-

ser og det juridiske grundlag i samarbejdet med de private leverandører, jo større er omkostningsreduktionen.

Omvendt viser analysen, at der ikke er en sammenhæng mellem omkostningsændringerne og vej- og parkchefernes tilfredshed med kvaliteten af den udliciterede drift. Analysen viser således, at eventuelle omkostningsreduktioner, opnået gennem udbud, ikke hænger sammen med vej- og parkchefernes tilfredshed med kvaliteten.

Tilfredshed med private leverandører

I forhold til tilfredsheden med driften er de kommunale vej- og parkchefer på centrale parametre gennemgående tilfredse med opgaveløsningen, både for så vidt angår den del af opgaveløsningen, der er overdraget til private leverandører, og den del der løses af kommunen selv. Tilfredsheden er vurderet på en skala fra 0 (meget utilfreds) til 10 (meget tilfreds). De kommunale vej- og parkcheferes tilfredshed med de private leverandører er størst i forhold til 'pris/omkostninger' samt 'kvalitet'. På vejområdet er gennemsnittet for begge de to parametre på den anvendte skala 7,4. På parkområdet er det tilsvarende gennemsnit for begge parametre 7,1. Den gennemsnitlige tilfredshed er lidt lavere for andre parametre, såsom 'fleksibilitet i forhold til ønsker om æn-

"I alt er der i 37 udbud – svarende til knap halvdelen af udbuddene i undersøgelsen vurderet, at der er opnået en besparelse, mens der i fem udbud er vurderet, at der er sket omkostningsstigninger. I 40 udbud er det vurderet, at der ikke er sket ændringer i omkostningerne ved det senest gennemførte udbud."

dringer og/eller forbedringer i driften' (6,7 for parkdrift og 6,9 for vejdrift) eller 'opfølgning og løsning af problemer og mangler i driften' (6,2 for parkdrift og 6,7 for vejdrift). Vej- og parkchefernes tilfredshed med den drift, der løses af egen organisation er generelt lidt højere end tilfredsheden med den udliciterede drift. Det kan dog være svært at sammenligne tilfredsheden direkte, da eksempelvis formål og vilkår for anvendelse af private i forhold til kommunal drift er forskellige. ●

TABEL 1. OMKOSTNINGSÆNDRINGER OPGJORT I FORHOLD TIL ANTAL TIDLIGERE UDBUD.

ANTAL UDBUD INDEN FOR OMRÅDET I DE SIDSTE 10 ÅR	GENNEMSNITSLIG OMKOSTNINGSÆNDRING	ANTAL UDBUD
1 UDBUD	-11,4 %	13
2 UDBUD	-7,9 %	13
3 UDBUD	-3,2 %	13
4 UDBUD ELLER FLERE	-3,7 %	43